

**Koło Naukowe Studentów Socjologii
Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego**

**Monitoring finansowania kampanii wyborczej
kandydatów na burmistrza Łomianek**

1. Wstęp

Projekt monitoringu finansowania samorządowej kampanii wyborczej ma na celu poddanie społecznej kontroli źródeł finansowania oraz sposobu wydatkowania środków przez komitety wyborcze wystawiające kandydatów w wyborach samorządowych. W ramach projektu prowadzona jest:

- obserwacja źródeł pochodzenia środków przeznaczanych na kampanię wyborczą kandydatów na wójtów, burmistrzów i prezydentów miast
- obserwacja wykorzystywania środków publicznych na cel kampanii
- analiza darowizn oraz wydatków na kampanię medialną, materiały propagandowe i festyny wyborcze.

Koło Naukowe Studentów Socjologii Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego jest jedną z kilkudziesięciu niezależnych organizacji, która wzięły udział w projekcie **monitoringu finansowania kampanii samorządowej**. Intensyfikacja naszych działań, w których bezpośrednio brało udział ok. 25 osób, miała miejsce w okresie między 2 października a 26 listopada na terenie gminy Łomianki

Podobnie jak w innych miastach, w których przeprowadzany był monitoring, tak i w Łomiankach doszło do łamania przepisów ordynacji wyborczej. **Zaobserwowane nieprawidłowości** dotyczą zarówno kwestii prawnych jak i finansowych. Nasz wstępny raport z monitoringu zawiera wyłącznie informacje o sytuacjach, których byliśmy świadkami bądź też informacje, które zostały nam przekazane i za którymi przemawiają niezbite dowody. W tym drugim przypadku przeprowadziliśmy niezbędną weryfikację dostarczonych nam materiałów.

2. Zauważone nieprawidłowości

2.1 Przedwczesne rozpoczęcie kampanii wyborczej

Komitety Wyborcze mogły zarejestrować się w terminie 13.09-25.09.2006 r. Prowadzenie kampanii przed tym terminem było niezgodne z ordynacją wyborczą. Większość komitetów zgodnie z przepisami rozpoczęła kampanię po rejestracji w Państwowej Komisji Wyborczej bądź u Komisarza Wyborczego.

Komitet Wyborczy „Łomianki Razem” - rozpoczął kampanię podczas uroczystości na **cmentarzu w Kiełpinie** Pan burmistrz Ł. Sokołowski dnia 17.09.2006 r. a dokonał wymaganej rejestracji dopiero 19.09.2006 r. Wygłosił wówczas przemówienie, które miało być związane z uroczystościami upamiętniającymi śmierć żołnierzy, a zostało po części poświęcone przebiegowi kampanii wyborczej kontrkandydata. Według naszej opinii, jest to również wykorzystanie funkcji publicznej na potrzeby kampanii.

Komitet Wyborczy „Potrzeba Zmian” - w majowym numerze miesięcznika „Nasze Łomianki” wyeksponował i promował nazwę komitetu „POTRZEBA ZMIAN”, przed jego zarejestrowaniem.

2.2 Wykorzystywanie środków publicznych na potrzeby kampanii wyborczej

W naszej ocenie na imprezach organizowanych przez gminę lub komitet obywatelski nie powinni promować się kandydaci. Zgodnie z prawem na imprezach wyborczych nie wolno rozdawać lub sprzedawać alkoholu po zaniżonych cenach. Dojazd na imprezy

wyborcze kandydata powinny być doliczone do kosztów wystawiającego go komitetu. Uważamy też, że warunki umieszczania reklam wyborczych w gazecie wydawanej i finansowanej przez gminę, a więc ze środków publicznych, powinny być takie same dla wszystkich komitetów.

Zauważyliśmy następujące naruszenie ww. norm:

- Dnia **01.10.2006 r.** podczas festynu organizowanego przez Rady Osiedlowe i Sołeckie. Komitet „Potrzeba Zmian” promował swojego kandydata na tytuł burmistrza poprzez wywieszenie baloników na terenie imprezy.
- Preferencyjne warunki reklamy w „GŁ” dla Komitetu „Łomianki Razem”. W podobnej cenie za moduł (kolorowy) reklamę Komitetu „Łomianki Razem” umieszczono w miejscu o wiele bardziej atrakcyjnym, aniżeli reklamę Komitetu „Potrzeba Zmian”.

2.3 Komitety wyborcze

Zgodnie z prawem jedyną dozwoloną darowizną niepieniężną na rzecz komitetu wyborczego może być nieodpłatne rozpowszechnianie plakatów i ulotek wyborczych przez osoby fizyczne. Oznacza to, że pracownicy komitetu (nawet wolontariusze) powinni podpisać umowę z komitetem i być ubezpieczonymi.

W toku monitoringu zauważyliśmy, że:

- żadna z osób pracujących w komitetach nie pobierała wynagrodzenia za swoją pracę ani nie była ubezpieczona,
- wyposażenie w siedzibie komitetów należało do osób prywatnych - zostało użyte,
- żadna siedziba komitetu nie posiadała wymaganego oznakowania.

2.4 Dzień wyborów

W dniu wyborów, grupa monitorująca składająca się z 25 osób nie zauważyła łamania ciszy wyborczej, ani większych naruszeń wyborczych. Jedynie w komisjach obwodowych w Dziekanowie Polskim i w Dąbrowie Leśnej istniała możliwość głosowania w pomieszczeniu sąsiednim do pokoju komisji, poza jej nadzorem, co mogło prowadzić do wynoszenia kart wyborczych.

2.5 Kampania reklamowa

Zgodnie z ordynacją wyborczą materiały wyborcze (m.in. banery i plakaty wyborcze) mogą być rozwieszane za zgodą właściciela powierzchni oraz powinny być usunięte do 30 dni po ostatniej turze wyborów. Osoby roznoszące/rozklejające informacje o kandydacie mogą prowadzić kampanię za pisemną zgodą komitetu, do którego dany kandydat przynależy.

Uzyskaliśmy informację, że Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A., które są właścicielem słupów napowietrznej linii elektroenergetycznej nie wyraziły zgody na ich zagospodarowanie na potrzeby kampanii wyborczej w Łomiankach. Mimo to zarówno Komitet „Łomianki Razem”, jak i „Potrzeba Zmian” umieszczały tam swoje materiały wyborcze. Komitet „Potrzeba Zmian” zwracał się co prawda z oficjalną prośbą do Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A o udzielenie wymaganej zgody, ale bezskutecznie.

Warte również odnotowania jest wydanie przez wiceburmistrza J. Grądzkiego nieuzasadnionego zarządzenia dotyczące natychmiastowego usunięcia plakatów Pana W. Pszczółkowskiego ze słupów energetycznych, mimo iż nie są one własnością gminy.

Zauważyliśmy również nagminne niszczenie plakatów wszystkich kandydatów na burmistrza.

Pozytywnym spostrzeżeniem jest to, że materiały wyborcze wszystkich kandydatów były opisane w prawidłowy sposób z nazwą komitetu wyborczego a Komitet „Potrzeba Zmian” jako jedyny przedstawił nam upoważnienie do prowadzonej przez wolontariuszy kampanii wyborczej.

2.6 Inne spostrzeżenia oraz informacje przekazane przez mieszkańców

- Wiceburmistrz J. Grądzki w ostatniej chwili nie wyraził zgody na wynajęcie sali w przedszkolu przy ul. Akacjowej na spotkanie wyborców z Panią Magdaleną Wójcicką dnia 08.11.2006 (środa). Zastrzeżenie budzi forma oraz uzasadnienie

tej odmowy. -> „W związku z tym, iż w najbliższą sobotę przypada Święto Niepodległości lokale wyborcze przygotowywane będą od czwartku do piątku. Wobec powyższego nie ma możliwości wynajęcia pomieszczeń świetlicy w budynku przy ul. Akacjowej.”

- Umieszczenie plakatu burmistrza Ł.Sokołowskiego w miejscu stwarzającym zagrożenie dla ruchu drogowego.
- Dowożenie wyborców dnia 12.11 do siedzib komisji wyborczych prywatnym samochodem przez osobę, która otwarcie popierała kandydaturę burmistrza Sokołowskiego.
- Zastanawia nas czy spotkanie z B.Komorowskim, na którym promował się W.Pszczółkowski, będzie sponsorowane przez Komitet Wyborczy „Potrzeba Zmian” czy może zostanie wliczone do kosztów kampanii wyborczej Platformy Obywatelskiej.

3. Podsumowanie

Monitoring finansowania samorządowej kampanii wyborczej miał na celu uświadomić politykom, że podlegają ocenie przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego. To właśnie uczciwość i przejrzystość kampanii wyborcza może być najlepszą wizytówką dobrego rządzenia.

Chcielibyśmy zaznaczyć, że to nie koniec naszych działań w ramach projektu monitoringu finansowania kampanii samorządowej. Na wiosnę ukaże się raport końcowy, w którym porównamy nasze estymacje dotyczące wydatków komitetów wyborczych i ewentualnego przekroczenia limitów finansowych ze złożonymi do Komisarza Wyborczego sprawozdaniami finansowymi

Na zakończenie chcielibyśmy podziękować komitetom wyborczym za współpracę i udostępnienie nam wszelkich informacji pomocnych przy naszej pracy.

Kontakt:

Anna Łukaszczyk
Koło Naukowe Studentów Socjologii
Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego
tel. 502-398-384